

สรุปผลการประเมินระดับองค์กรของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตารางสรุปผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารตามแบบประเมินองค์การมหาชน ประจำปี พ.ศ. 2564

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์ประเมิน (ระดับ หรือคะแนน)			ผลการดำเนินงานที่ได้	คะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
		ระดับ 1 เป้าหมายขั้นต่ำ (50 คะแนน)	ระดับ 2 เป้าหมาย ขั้นมาตรฐาน (75 คะแนน)	ระดับ 3 เป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน)			
องค์กรประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพ							
1.1 ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การจัดตั้ง							
1.1.1 จำนวนผลงานทางการวิจัยเพื่อ เผยแพร่ในวารสาร	10	10 เรื่อง (ในประเทศ 8 เรื่อง, ต่างประเทศ 2 เรื่อง)	11 เรื่อง (ในประเทศ 8 เรื่อง, ต่างประเทศ 3 เรื่อง)	12 เรื่อง (ในประเทศ 8 เรื่อง, ต่างประเทศ 4 เรื่อง)	12 เรื่อง ในประเทศ 8 เรื่อง, ต่างประเทศ 4 เรื่อง	100	10.00
1.1.2 จำนวนความร่วมมือด้าน วิชาการกับเครือข่ายต่างประเทศที่มี กิจกรรมร่วมดำเนินการ	5	10 องค์กรหรือ หน่วยงานและ ดำเนินการตามแผนได้ ร้อยละ 100	11 องค์กรหรือ หน่วยงานและ ดำเนินการตามแผนได้ ร้อยละ 100	12 องค์กรหรือ หน่วยงานและ ดำเนินการตามแผนได้ ร้อยละ 100	12 หน่วยงาน ESCAP, WTO, UNCTAD, IISD, World Bank	100	5.00
1.1.3 จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้าน วิชาการจากหน่วยงานภาครัฐใน ภูมิภาค	5	ออนไลน์ 417 คน	ออนไลน์ 560 คน	ออนไลน์ 703 คน	ออนไลน์ 898 คน	1000	5.00
1.1.4 การร่วมงานกับหน่วยงานใน ประเทศเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทาง เศรษฐกิจในระดับภูมิภาค	10	1 ความร่วมมือ และดำเนินการ ตามแผนได้ ร้อยละ 100	2 ความร่วมมือ และดำเนินการ ตามแผนได้ ร้อยละ 100	3 ความร่วมมือ และดำเนินการ ตามแผนได้ ร้อยละ 100	3 ความร่วมมือ และดำเนินการตามแผนได้ ร้อยละ 100	100	5.00
1.2 ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับประเด็น การปฏิรูปประเทศ ของกระทรวงที่ เกี่ยวข้องนโยบายสำคัญหรือ เร่งด่วนของรัฐบาล							
1.2.1 จำนวนข้อเสนอแนะเชิง นโยบายที่ได้จากผลงานทางวิชาการ เพื่อประกอบการกำหนดนโยบายของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	10	จัดทำข้อเสนอ และเชิงนโยบาย ได้ตามแผน ร้อย ละ 100 (2 นโยบาย)	เป้าหมายขั้นต่ำ + เสนอ ข้อเสนอแนะเชิง นโยบายต่อ คณะกรรมการ สถาบัน	เป้าหมาย มาตรฐาน + เสนอข้อเสนอแนะ เชิงนโยบายต่อ ปลัดกระทรวง รัฐมนตรี หรือ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	จัดทำข้อเสนอแนะเชิง นโยบายได้ตามแผน ร้อยละ 100 (2 นโยบาย) และนำเสนอต่อ ปลัดกระทรวง รัฐมนตรี หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	100	5.00
องค์กรประกอบที่ 2 ประสิทธิภาพและ ความคุ้มค่าในการดำเนินงาน							
2.1 ตัวชี้วัดที่แสดงถึงประสิทธิภาพ ในการบริหารงาน/ความคุ้มค่าใน การดำเนินงาน							
2.1.1 ความสามารถในการหารายได้ เพื่อลดภาระงบประมาณภาครัฐ	15	4.7600 ล้านบาท	7.2400 ล้านบาท	มากกว่า 7.2400 ล้านบาทขึ้นไป	0.7360 ล้านบาท	0	0.00

ตารางสรุปผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการตามแบบประเมินองค์การมหาชน ประจำปี พ.ศ. 2564

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์ประเมิน (ระดับ หรือคะแนน)			ผลการดำเนินงานที่ได้	คะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
		ระดับ 1 เป้าหมายขั้นต่ำ (50 คะแนน)	ระดับ 2 เป้าหมาย ขั้นมาตรฐาน (75 คะแนน)	ระดับ 3 เป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน)			
2.1.2 ร้อยละของโครงการวิชาการที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินงาน	10	ร้อยละ 40	ร้อยละ 70	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	100	10.00
2.2 ร้อยละค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรขององค์การมหาชน (ตัวชี้วัดบังคับ)	5	-	ร้อยละค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรไม่เกินกรอบวงเงินรวมฯ ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด	ร้อยละค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรไม่เกินกรอบวงเงินรวมฯ ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรจริงไม่สูงกว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักงบประมาณ	ร้อยละ 39.41	50	2.50
องค์ประกอบที่ 3 ศักยภาพขององค์การมหาชน							
3.1 ผลการพัฒนาศักยภาพองค์กรสู่การเป็นระบบราชการ 4.0 (ตัวชี้วัดบังคับ)							
3.1.1 การพัฒนาองค์กรสู่ดิจิทัล							
1) การพัฒนาระบบข้อมูลให้เป็นดิจิทัล เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (e-shelf)	10	มีรายชื่อชุดข้อมูลที่สัมพันธ์กับกระบวนการทำงานตามภารกิจที่เลือก	ชุดข้อมูลมีคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ที่สอดคล้องตามมาตรฐานที่ สพร. กำหนด (14 รายการ) ทุกชุดข้อมูลในกระบวนการทำงาน	มีระบบบัญชีข้อมูลและจัดทำข้อมูลเปิด ที่ถูกจัดในหมวดหมู่สาธารณะ อย่างน้อยร้อยละ 50 ของชุดข้อมูลเปิดในบัญชีข้อมูลสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามมาตรฐานคุณลักษณะแบบเปิดที่ สพร. กำหนด	มีระบบบัญชีข้อมูลและจัดทำข้อมูลเปิด ที่ถูกจัดในหมวดหมู่สาธารณะ อย่างน้อยร้อยละ 50 ของชุดข้อมูลเปิดในบัญชีข้อมูลสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ตามมาตรฐานคุณลักษณะแบบเปิดที่ สพร. กำหนด	96.88	9.69
3.1.2 การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	10	300 คะแนน	350 คะแนน	400 คะแนน	244.82 คะแนน	0	0.00
องค์ประกอบที่ 4 การควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน							
4.1 ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาด้านการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน	10	50 คะแนน	75 คะแนน	100 คะแนน	100 คะแนน	100	10.00
รวม							<u>72.19</u>

หมายเหตุ : สรุปผลการประเมินระดับองค์กร
 ระดับดีมาก หมายถึง องค์กรมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 90 คะแนนขึ้นไป
 ระดับดี หมายถึง องค์กรมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 75 - 89.99 คะแนน
 ระดับพอใช้ หมายถึง องค์กรมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 60 - 74.99 คะแนน
 ระดับต้องปรับปรุง หมายถึง องค์กรมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ต่ำกว่า 60 คะแนน

ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานภาครัฐที่จัดตั้งตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและองค์การสหประชาชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2543 มีสถานะเป็นองค์การมหาชนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และเปลี่ยนไปสังกัดกระทรวงพาณิชย์ เมื่อปี พ.ศ. 2561 โดยสถาบันมีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาอบรมและค้นคว้าวิจัย เพื่อส่งเสริมการค้าและการพัฒนา และดำเนินกิจกรรมอื่นที่สอดคล้องกับความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและองค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สถาบันมีการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) (ฉบับทบทวนแผนปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565) และแผนปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภาและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงพาณิชย์ ตลอดจนนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในทิศทางเดียวกันกับแนวทางการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ทั้งนี้ บริบทที่เกี่ยวข้องกับสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) ดังกล่าว นำไปสู่การกำหนดสาระสำคัญของแผนปฏิบัติงานประจำปี พ.ศ. 2565 ดังนี้

1. วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรชั้นนำที่จัดการแพลตฟอร์มและเชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการค้าและการพัฒนาในภูมิภาคเอเชีย”

2. พันธกิจ

(1) สร้างขีดความสามารถของประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจและมาตรการทางกฎหมายร่วมกัน

(2) จัดการอบรมและค้นคว้าวิจัยด้านการค้าและการพัฒนาให้แก่บุคลากรในภูมิภาคเอเชียให้สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์

(3) สนับสนุนความร่วมมือและการร่วมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้

(4) เป็นศูนย์กลางจัดการฝึกอบรมและกิจกรรมเสริมศักยภาพด้านการค้าและการพัฒนาร่วมกับองค์กรพันธมิตรที่เกี่ยวข้อง

3. ประเด็นเป้าหมาย

เป้าหมายที่ 1: ลดอุปสรรคและข้อจำกัดทางการค้าสินค้าบริการและการลงทุนรวมทั้งการท่องเที่ยวระดับภูมิภาค

เป้าหมายที่ 2: ส่งเสริมความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในเวทีการค้าระดับโลก

เป้าหมายที่ 3: ร่วมมือกับองค์กรพันธมิตรและมหาวิทยาลัย/องค์กรในภูมิภาคในการจัดฝึกอบรมบุคลากรระดับกลางและระดับสูงด้านการค้าและการพัฒนา

เป้าหมายที่ 4: สร้าง Platform เชื่อมโยงความรู้/ข้อมูลวิชาการและสร้างพันธมิตรทางวิชาการ เพื่อการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 5: พัฒนาคุณภาพการให้บริการและบริหารจัดการสู่องค์กรดิจิทัล

สรุปผลงานสำคัญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

■ สถาบันได้จัดทำแผนความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานเครือข่ายต่างประเทศและมีกิจกรรมร่วมดำเนินการ ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ จำนวน 2 โครงการ 3 กิจกรรม ประกอบด้วย

1. โครงการเสวนาวิชาการในประเด็นอุบัติใหม่ด้านการค้าและการพัฒนาในเวทีโลกที่ส่งผลกระทบต่อประเทศ

1.1 ระหว่างวันที่ 24 – 26 สิงหาคม 2564 สถาบันได้จัดกิจกรรมประชุมวิชาการนานาชาติออนไลน์ เรื่อง เวทีการประชุมระดับภูมิภาคว่าด้วยการค้าและการพัฒนา ประจำปี 2564 (Trade and Development Regional Forum 2021) ภายใต้แนวคิด “Recharging Asia: Inclusive Growth and Sustainable Development amidst Post Pandemic World” เพื่อนำเสนอองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุนระหว่างประเทศ และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมการยกระดับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค เพื่อสร้างความร่วมมือและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศและของภูมิภาคให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ มั่นคง และยั่งยืนสืบไป

หน่วยงานความร่วมมือ:

- 1) Delegation of the European Union to Thailand
- 2) National University of Malaysia (UKM)
- 3) Foreign Trade University (FTU)
- 4) The United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD)
- 5) United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP)

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมชาวต่างชาติ: 568 คน

2. โครงการสร้างศักยภาพและยกระดับความร่วมมือกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคสู่การเป็นศูนย์กลางด้านนโยบายการค้าการลงทุนที่ยั่งยืน

2.1 ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2564 สถาบันได้จัดกิจกรรมสัมมนาออนไลน์ เรื่อง Building Greater Cooperation and Institutional Capacity for Skills Mobility เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือและนโยบายในการสนับสนุนการเคลื่อนย้ายแรงงานทั้งผู้ประกอบการอาชีพระดับทักษะสูง ผู้ประกอบอาชีพระดับทักษะพื้นฐาน และนักศึกษาสายวิชาชีพ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญของการเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต

หน่วยงานความร่วมมือ:

- 1) Human Resources Development Service of Korea (Ministry of Employment and Labor, Republic of Korea)
- 2) International Organization for Migration

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมชาวต่างชาติ: 25 คน

2.2 เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2564 สถาบันได้บูรณาการความร่วมมือกับสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ การประชุมวิชาการปัญญาภิวัฒน์ระดับชาติ ครั้งที่ 11 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 5 ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้ Theme :Re-inventing Society and Education: Strategic and Innovative Holistic Approach ซึ่งเป็นกิจกรรมทางวิชาการที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานทางวิชาการในหลากหลายสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ การวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และผลงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก การจัดการประชุมวิชาการในครั้งนี้นับเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่สำคัญระหว่างนักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ทั้งภายใน ภายนอกสถาบันตลอดจนถึงระดับนานาชาติ ซึ่งก่อประโยชน์ในการสร้างความร่วมมือ และการสร้างเครือข่ายทางวิชาการในมิติต่างๆ ที่จะนำไปสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

หน่วยงานความร่วมมือ:

- 1) Can the University, Vietnam
- 2) Kansai University, Japan
- 3) Kongju International University, Korea
- 4) Nanjing Tech University Pujiang Institute, China
- 5) National University of Laos, Laos

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมชาวต่างชาติ: 181 คน

ทั้งนี้ จากการดำเนินงานตามแผนความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานเครือข่ายต่างประเทศ และมีกิจกรรมร่วมดำเนินการดังกล่าว สถาบันได้ดำเนินการขยายผลจากประเด็นการพัฒนาที่จากการดำเนินกิจกรรม เพื่อนำมาจัดทำเป็นรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceeding Report) จำนวน 1 ฉบับ และบทความวิชาการ (Commission Paper) จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่

- 1) BCG Model: Fostering Sustainable Development in Thai Economy
- 2) COVID-19 and Disruption in Supply Chains: Case study of Asia-Pacific Region
- 3) E-commerce in India and Japan
- 4) The consequences of the COVID-19 pandemic to unlocking the potential Aid for eTrade in Laos
- 5) Thailand's International Investment Agreements: Moving Towards A More Balanced Investment Protection Regime?

■ สถาบันได้วางแผนในการเผยแพร่ผลการศึกษาวิจัยในวารสารวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรือได้รับการยืนยันว่าจะได้รับการตีพิมพ์ในวารสารในอนาคตทั้งสิ้น 12 บทความ รายละเอียดดังนี้

วารสารวิชาการต่างประเทศ 4 บทความ

1. Measuring Smiling Curves in Community Enterprises: Evidence from the One Tambon One Product Entrepreneurship Programme in Border Thailand.
2. Readiness of the ASEAN Community for the 4th Industrial Revolution.
3. Bilateral Cooperation to Develop Thailand-Malaysia Border Economy to Promote Human Security.

4. Service marketing strategies and performances of tourism and hospitality enterprises: implications from a small border province in Thailand.

วารสารวิชาการในประเทศ 8 บทความ

1. ผลกระทบและแนวทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจการพาณิชย์จากวิกฤตโควิด-19 (ตอนที่ 1)
2. Local Economic Development to Support Opportunities and Impacts from Special Economic Zones Along the Greater Mekong Subregion Southern Economic Corridor: Case studies in Kanchanaburi and Trat Provinces.
3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ จากกลุ่มประเทศ CLMV พื้นที่ชายแดน ไทย-ลาว จังหวัดหนองคาย และจังหวัดอุดรธานี
4. แนวทางการเตรียมความพร้อมรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์จากกลุ่มประเทศ CLMV ในพื้นที่จังหวัดภูมิภาคของประเทศไทย
5. ภาคประชาสังคมกับการขับเคลื่อนประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน
6. เราจะเพิ่มมูลค่าสินค้าสร้างสรรค์ให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้อย่างไร กรณีศึกษาจังหวัดหนองคาย
7. เราจะเพิ่มมูลค่าให้บริการสร้างสรรค์ได้อย่างไร กรณีศึกษาจังหวัดหนองคาย
8. ความเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน: กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงของ (Special Economic Zone: A Case Study of Chiang-Khong, Chiang-Rai Provide)

▪ สถาบันได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ได้จากผลงานทางวิชาการเพื่อประกอบการกำหนดนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 เรื่อง ประกอบด้วย

1. เรื่อง “การพาณิชย์และการอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกสินค้าและบริการสิ่งแวดล้อม”

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการผลิตและส่งออกสินค้าและบริการสิ่งแวดล้อม” (Environmental Goods and Services: EGS) และดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตร “เศรษฐกิจหมุนเวียนอาวุธสำคัญสู่ความยั่งยืนทางธุรกิจในโลกยุคใหม่” สถาบันได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ รวมถึงพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอทางนโยบายได้ดังนี้

● **กระทรวงพาณิชย์ ควรมอบหมายให้สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) หรือหน่วยงานที่เหมาะสม ทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมประสานกับกระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้แนวคิด “อุตสาหกรรมผลิต พาณิชย์ตลาด เพื่อส่งออกสู่ตลาดเศรษฐกิจหมุนเวียนโลก”** ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนนโยบายตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG สาขาเศรษฐกิจหมุนเวียน อย่างเป็นรูปธรรมในลักษณะของโครงการความร่วมมือระหว่างกระทรวง อันนำไปสู่การกำหนดมาตรการทางกฎหมาย การปรับแก้กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค การพัฒนาตลาดที่เหมาะสม และการสร้างแรงจูงใจ (incentive) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

● **กระทรวงพาณิชย์ (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรหารือและวางแผนร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพด้านความปลอดภัยของบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่ผลิตจากพลาสติกกรีโซเคิล (rPET) ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย เพื่อให้ผู้ประกอบการและกลุ่มอุตสาหกรรมสามารถปรับตัวได้ทันก่อนการเปลี่ยนแปลงด้านมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTMs) ในอนาคต โดยเฉพาะจากแผนการปฏิรูปสีเขียวของสหภาพยุโรป (European Green Deal) ซึ่งอาจมีการกำหนดให้สินค้าส่งออกจะต้องใช้บรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่ผลิตจากพลาสติกกรีโซเคิล (rPET)**

- **กระทรวงพาณิชย์ (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ)** และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจสตาร์ทอัพ (Startup) ให้ทำหน้าที่เป็น “EGS Platformer” โดยรวมกลุ่มกันพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับการอำนวยความสะดวกด้านการวางแผนการผลิตและส่งออกสินค้าและบริการสิ่งแวดล้อม (Environmental Goods and Services: EGS) ไปสู่ตลาดโลก และมุ่งสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมสีเขียว (Green Innovation-driven Economy)

- **กระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า)** และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรริเริ่มและดำเนินโครงการ “BCG Business Award” ในกลุ่มธุรกิจร้านอาหารและโรงแรม โดยกำหนดมาตรฐานด้านการประกอบธุรกิจภาคบริการที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม โดยจัดประกวดและให้รางวัลแก่สถานประกอบการภาคบริการที่สามารถปฏิบัติได้ตามมาตรฐาน BCG Business Award และมอบประกาศเกียรติคุณเชิงธุรกิจการ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ให้บริการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้าใช้บริการ เพื่อส่งเสริมให้ธุรกิจร้านอาหารและโรงแรมปรับตัวสู่ธุรกิจ BCG มากยิ่งขึ้น

2. เรื่อง “การพัฒนาภาคความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันภายใต้ IMT-GT”

สถาบันได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาภาคความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันภายใต้ IMT-GT” เพื่อศึกษาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์การพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันใน 3 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย เพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่การหาโอกาสเพื่อการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของไทย และการกำหนดแนวทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายความร่วมมือภายใต้ IMT-GT โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่จังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี และชุมพร จากการศึกษาพบว่า

การพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มเพื่อให้ได้มูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงพาณิชย์ เนื่องจากการพัฒนาปาล์มน้ำมันเริ่มจากการพัฒนาการปลูก การแปรรูป และการตลาดสินค้าปาล์มน้ำมันทั้งในประเทศและต่างประเทศ การศึกษาวิจัยนี้ มุ่งเน้นบทบาทหน้าของกระทรวงพาณิชย์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มทั้งระบบ จึงขอเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานระดับกรมในกระทรวงพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

1) การเข้าร่วมภาคี Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) (กรมการค้าต่างประเทศ ร่วมกับกรมการค้าภายใน)

RSPO เป็นมาตรฐานสากลที่กำหนดกระบวนการปลูกปาล์มตั้งแต่ขั้นเตรียมที่ดินไปจนถึงการเก็บผลปาล์มโดยมีเป้าหมายเพื่อความยั่งยืน มุ่งเน้นการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและผู้เกี่ยวข้องมีคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน เพื่อเป้าหมายให้ผลผลิตน้ำมันปาล์มที่ได้สอดคล้องกับความยั่งยืน

การเข้าร่วมเพื่อให้ได้รับใบรับรองมาตรฐาน RSPO สามารถทำได้ด้วยตัวเองตั้งแต่เจ้าของสวน โรงงานสกัด โรงงานกลั่น และมีค่าใช้จ่ายตามกระบวนการของ RSPO ปัจจุบันผลผลิตน้ำมันปาล์มที่ได้รับใบรับรองมาตรฐาน RSPO ของทั่วโลกคิดเป็นร้อยละ 19 ของผลผลิตรวมทั่วโลก สำหรับไทยผลผลิตที่ได้รับมาตรฐาน RSPO คิดเป็นร้อยละ 2.8 ของผลผลิตของไทยทั้งหมด บริษัทไทยรายแรกที่ได้รับใบรับรองมาตรฐาน คือ บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)

มาเลเซียและอินโดนีเซียมีมาตรฐานเรื่องความยั่งยืนเป็นของตนเอง มีชื่อว่า MSPO และ ISPO ตามลำดับ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในบางประเทศ เนื่องจากสัดส่วนของไทยในตลาดโลกมีเพียงร้อยละ 3.98 การประยุกต์ให้ได้ RSPO มีความเหมาะสมมากกว่าที่จะพัฒนามาตรฐานของไทยเอง ทั้งนี้มีองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรของเยอรมนีเข้ามาดำเนินโครงการส่งเสริม RSPO ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใน 3

จังหวัดของไทย (กระบี่ สุราษฎร์ธานี และชุมพร) แต่การดำเนินงานยังขาดความต่อเนื่อง การสมัครเข้าร่วมภาคี RSPO จะส่งเสริมให้ไทยสามารถยกระดับการผลิตและแปรรูปปาล์มน้ำมันให้ได้มาตรฐานระดับโลกเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมันสู่ความยั่งยืน

2) การลดมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTBs) ในอุตสาหกรรมปาล์มของไทย (กรมการค้าต่างประเทศ)

ปัจจุบันไทยใช้นโยบายควบคุมการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อไปนี้

- การที่ราคาน้ำมันปาล์มดิบภายในประเทศสูงกว่าราคาน้ำมันปาล์มดิบของมาเลเซียสะท้อนอุปสงค์ต่อน้ำมันปาล์มดิบสูงกว่าอุปทานที่ผลิตได้

- ราคาทะลายน้ำมันของไทยสัมพันธ์โดยตรงกับราคาน้ำมันปาล์มดิบของไทย (ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.9431) และราคาน้ำมันปาล์มดิบของไทยสัมพันธ์โดยตรงกับราคาน้ำมันปาล์มดิบของมาเลเซีย (ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.8016) หมายความว่า เมื่อราคาน้ำมันปาล์มดิบของไทยปรับตัวสูงขึ้น ราคาทะลายน้ำมันภายในประเทศจะปรับตัวสูงตาม

- ภายใต้การมีมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (NTBs) ในปัจจุบัน สภาพอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มของไทยอยู่ในจุดอึดอัด สืบเนื่องจากไม่สามารถเพิ่มการผลิตน้ำมันปาล์มดิบได้ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง จึงเป็นการยากที่นักลงทุนในอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคอลจะตัดสินใจลงทุนเพิ่มในไทย

การลดมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (NTBs) จะส่งผลให้เกิดโอกาสการปรับตัวของโครงสร้างอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มดังนี้

- การตัดสินใจสำหรับการลงทุนในอุตสาหกรรมปลายน้ำสามารถเกิดขึ้นได้
- รูปแบบการลดมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (NTBs) ต้องดำเนินการเพื่อเป้าหมายส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมปลายน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคอลซึ่งมีความซับซ้อนและมีระดับเทคโนโลยีที่ยังพัฒนาไม่หยุดนิ่ง

- มาเลเซียเป็นประเทศที่มุ่งเน้นการใช้ น้ำมันปาล์มดิบเพื่อต่อยอดสู่อุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคอล และไม่มุ่งเน้นการใช้ น้ำมันปาล์มดิบไปสู่อีโอดีเซล

- การลดมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (NTBs) ต้องใช้ควบคู่กับการประกันรายได้ทะลายน้ำมันสำหรับชาวสวนปาล์มรายย่อย

- การลดมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (NTBs) จะทำให้ไทยได้ประโยชน์จากการมีต้นทุนที่ต่ำกว่าจากมาเลเซีย และส่งเสริมให้เกิดการขยายเครือข่ายการผลิตในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

3) การพัฒนาบทบาทของไทยในความร่วมมือทางเศรษฐกิจโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) (กรมการค้าต่างประเทศ)

IMT-GT กำหนดเสาหลักดำเนินงานแบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การขนส่งและการเชื่อมโยงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมจากฐานเกษตรและภาคเกษตร ภาคบริการสุขภาพและสินค้าสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และการพัฒนา

กรอบเจรจา IMT-GT เป็นเวทีที่นานาชาติที่ใกล้ชิดและเล็กที่สุด มีคณะทำงานจำแนกตามเสาหลักทั้ง 7 ด้าน ทั้งนี้ IMT-GT ด้านเกษตรมีคณะทำงานชื่อ Working Group on Agriculture, Agro-based Industry and Environment (WGAAE) โดยได้มีโครงการร่วมมือด้านปาล์มน้ำมันสามประเทศ แต่ได้รับการยกเลิกในการประชุมเมื่อปี พ.ศ. 2550

มาเลเซียและอินโดนีเซียในฐานะประเทศผู้ผลิตน้ำมันปาล์มหลักของโลกได้ร่วมกันตั้งสภาประเทศผู้ผลิตน้ำมันปาล์ม (the Council of Palm Oil Producing Countries: CPOPC) ซึ่งไทยเข้าร่วมการประชุม CPOPC ในฐานะประเทศผู้สังเกตการณ์ ปัจจุบัน CPOPC มีประเทศร่วมเป็นสมาชิกถาวร คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และโคลัมเบีย ทั้งนี้ ไทยควรเข้าร่วมเป็นสมาชิกถาวร CPOPC เพื่อประโยชน์ระยะยาว และความเป็นเอกภาพในการกำหนดท่าทีการเจรจาการค้าระหว่างประเทศในเวทีโลกร่วมกันในอนาคต

4) การเพิ่มศักยภาพด้านการเจรจาของผู้แทนไทยจากกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ร่วมกับสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา)

ผู้แทนหน่วยงานราชการไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ประจำในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานในสาขาที่รับผิดชอบและจำเป็นต้องมีความรอบรู้ถึงข้อมูลของประเทศเพื่อนบ้านทั้ง มาเลเซียและอินโดนีเซีย ทักษะการเจรจาและความรู้รอบตัวเป็นสิ่งจำเป็นต่อการประชุมแลกเปลี่ยนกับผู้แทนจากประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากความไม่พร้อมต่อการประชุมแลกเปลี่ยนส่งผลให้ไทยไม่สามารถนำเสนอประเด็น ริเริ่มเชิงรุกเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศ ดังนั้นการกำหนดให้ข้าราชการไทยได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมเพิ่มศักยภาพด้านการเจรจาการค้าระหว่างประเทศเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการต่อไป